

Oljeavskiljare

Verksamheter ska ha en oljeavskiljare om det finns risk för att utsläpp av olja kan komma ut i avloppsnätet. Utan oljeavskiljare kan oljan nå reningsverket eller sjöar och vattendrag.

Varför en oljeavskiljare?

Olja som kommer ut genom avloppsnätet ger en direkt nedsmutsning av miljön, t ex sjöar, vattendrag och grundvatten.

Olja som kommer ut i avloppet kan skada den biologiska reningen i reningsverk. Det följer ofta med andra föroreningar med oljan, t ex tungmetaller och organiska ämnen som är svåra att bryta ned.

Kommunens avloppsreningsverk är inte skyldigt att ta emot avloppsvatten som avviker från normalt hushållspillvatten.

Om olja kommer ut i dagvatten inom skyddsområde för dricksvatten kan det få stora konsekvenser för dricksvattenförsörjningen. Särskilda regler gäller för verksamheter och anläggningar som ligger inom sådana områden.

En oljeavskiljare minskar den negativa påverkan på miljön.

Vilka verksamheter ska ha oljeavskiljare?

Oljeavskiljare ska finnas för att ta hand om avloppsvatten från fordonstvätt och industrier där det finns risk för spill av olja. Oljeavskiljare behövs även för att minska utsläpp från hårdgjorda ytor, exempelvis parkeringar där dagvatten från regn eller snö är förorenat av olja.

Följande verksamheter där utsläpp av olja kan ske i mer än obetydliga mängder ska ha oljeavskiljare:

- Fordonstvättar
- Bensinstationer/tankstationer
- Bilskrotar
- Verkstäder med golvavlopp

- Maskinrum/lager med golvavlopp
- Kompressorrum med golvavlopp
- Garage/parkeringshus/maskinhall med golvavlopp
- Andra platser utomhus där oljespill kan förekomma.

I miljöbalken finns bestämmelser enligt principen att förorenaren betalar. Detta innebär att den som orsakar eller riskerar att orsaka utsläpp ska bekosta de åtgärder som behövs för att förebygga eller sanera utsläppen.

Så fungerar en oljeavskiljare

När avloppsvattnet rinner genom en rätt dimensionerad oljeavskiljare fångar den upp olja och slam.

Det finns många typer av oljeavskiljare. Gemensamt för dem är att de utnyttjar skillnaden i densitet mellan vattnet och det som ska avskiljas. Olja är lättare än vatten och flyter upp till ytan och lägger sig ovanpå vattnet, medan det tyngre slammet sjunker till botten.

För att oljan ska hinna stiga till ytan är det viktigt att avskiljaren är rätt dimensionerad dvs. tillräckligt stor i förhållande till vattenflödet. Det behövs minst två timmars uppehållstid för att oljan ska hinna separera från det förorenade vattnet i en traditionell oljeavskiljare.

Observera att oljeavskiljaren inte är en fullständig reningsanläggning utan den skiljer olja från avloppsvattnet bara till viss del. Slammet innehåller många föroreningar och är ett farligt avfall.

Kemikalier påverkar

När man använder vissa rengöringsmedel och andra kemikalier kan effekten bli att olja följer med ut i avloppsnätet.

En förutsättning för att en oljeavskiljare ska fungera är, att man använder avfettningsmedel som är självspaltande eller självseparerande.

Om fett eller olja blandats genom t.ex. högtryckstvätt, kan avskiljningen ta mycket lång tid. Olje-/fett dropparna är då så små att de inte kan stiga till ytan. Avskiljningen kan i sådana fall förbättras genom att använda oljeavskiljare med ett särskilt filter.

Krav på oljeavskiljare

Alla oljeavskiljare ska uppfylla kraven i Svensk Standard SS-EN 858-1 och 858-2. En avskiljare ska bestå av slamfälla, avskiljare klass I eller avskiljare klass II samt provtagningsbrunn.

Klass I-avskiljare ska användas vid t.ex. fordonstvättar, bensinstationer samt där det finns risk för oljespill inom vattenskyddsområde. Klass II-avskiljare ska användas i t.ex. verkstäder, parkeringsplatser samt garage.

Oljeavskiljaren ska vara försedd med larm, som både visar en varningslampa och har en ljudsignal som låter vid för hög oljenivå. Det ska även finnas provtagningsmöjlighet på utgående vatten.

Klass I-avskiljare får släppa ut max 5 mg/liter olja. Klass II-avskiljare får släppa ut max 100 mg/liter.

Krav på egenkontroll

För att en oljeavskiljare ska fungera på det sätt som den är konstruerad för, krävs skötsel och kontroll av anläggningen samt regelbunden tömning av oljan och slammet.

Vid egenkontroll av oljeavskiljaren mäts oljeskiktets och slamskiktets tjocklek samt kontrolleras nivåalarmet. Detta ska ske minst var 6:e månad.

Nivåalarmet som ska varna om avskiljaren börjar bli överbelastad måste kontrolleras regelbundet.

Krav på besiktning

Vart femte år ska en mer omfattande inspektion av oljeavskiljaren utföras av sakkunnig enligt standarden SS EN 858. Även äldre oljeavskiljare som inte omfattas av gällande standard ska besiktigas.

Resultatet av besiktningen ska dokumenteras och journal ska kunna visas upp vid tillsyn. I journalen ska verksamhetsansvarig kommentera eventuella avvikelser och de åtgärder som ska göras.

Tömning och avfall

För att oljeavskiljaren ska fungera måste den tömmas regelbundet. Görs inte detta kommer slamlagret på botten och oljeskiktet på ytan att bli så tjockt att avloppsvattnet till stor del passerar opåverkat genom oljeavskiljaren.

Vanligtvis bör tömning ske 1-2 gånger per år. Enligt standarden SS EN 858 bör tömning av oljeavskiljaren ske när halva slamvolymen eller 80 % av lagringskapaciteten för olja är fylld.

Slam och olja är farligt avfall. Tömning får endast ske av företag med tillstånd att transportera farligt avfall. Transportdokument för avfallet ska upprättas och sparas.

Mer information

Riktlinjer för oljeavskiljare finns hos miljö- och byggavdelningen, se www.kramfors.se.

Information från Miljösamverkan Västernorrland finns på www.klfv.se.